

Titulli i lëndës: Gramatikë krahasimtare shqip-turqisht

Informatat themelore për lëndën	
Njësia akademike:	Departamenti i Gjuhës dhe Letërsisë Turke
Titulli i lëndës:	Gramatikë krahasimtare shqip-turqisht
Niveli:	BA
Statusi i lëndës:	Obligueshme
Viti i studimeve:	Viti IV Semestri VIII
Numri i orëve në javë:	2+2
Kreditë ECTS:	5 ECTS
Koha / Vendi:	Sipas orarit Salla 25 – 26
Mësimdhënësi:	Prof. Ass. Dr. Esin Hydaverdi
Të dhënat kontaktuese:	e – mail esin.hudaverdi@uni-pr.edu
Përshkrimi i lëndës:	<p>Shumica e gjuhëve ballkanike janë pjesë e gjuhëve indoevropiane, por turqishtja e folur në Ballkan është pjesë e gjuhëve turkike. Disiplina shkencore që merret me studimin e karakteristikave të përbashkëta të gjuhëve ballkanike e emërtuar si Ballkanistikë, edhe pse turqishten e folur në Ballkan e konsideron si pjesë e këtij grupi të gjuhëve, deri më tani nuk është trajtuar në mënyrë të mjaftueshme ndikimi i gjuhëve me prejardhje indoevropiane në turqishten e Ballkanit. Në këtë lëndë do të trajtohet ndikimi i shqipes në turqishten e folur në Kosovë dhe në pjesën perëndimore të Maqedonisë.</p> <p>Në këtë lëndë gjithashtu bëhet krahasimi i gjuhëve në fjalë për nevoja të krahasimeve shkencore si dhe për qëllime të avancimit të shkathtësive përkthyes. Por për këtë qëllim për bazë do të merren gjuha standarde turke e Turqisë dhe standardi i shqipes.</p>

Qëllimet e lëndës:

- njohja e studentëve me nocionin Ballkanistikë,
- njohja e studentëve me turqishten e folur në Ballkanin perëndimor,
- njohja e studentëve me kontaktet gjuhësore të turqishtes së Ballkanit perëndimor,
- krahasimi i kategorive gramatikore të turqishtes standarde me shqipen,
- krahasimi i paradigmave gramatikore të turqishtes standarde me turqishten e Ballkanit perëndimor,
- krahasimi paradigmatve gramatikore të turqishtes standarde me paradigmat e shqipes.

informimi i studentëve lidhur me literaturën e kësaj problematike.

Rezultatet e pritshme të nxënies:

Pas përfundimit të kësaj lënde studenti do të jetë në gjendje që:

- t'i numëroj gjuhët që bëjnë pjesë në Ballkanistikë,
- t'i përshkruaj tiparet kryesore të turqishtes ballkanike,
- t'i identifikoj ndryshimet paradigmatiche në turqishten e Ballkanit perëndimor,
- t'i krahasoj kategoritë gramatikore dhe paradigmat gjuhësore të turqishtes standarde dhe të shqipes,
- të identifikoj dallimet në mes të strukturave të fjalive turke dhe shqipe.
- të identifikoj zëvendësimin e strukturës sintetike të turqishtes me morfemat analitike të shqipes.
- t'i krahasoj sintagmat e turqishtes me ato të shqipes përmes përkthimeve të llojeve të caktuara të fjalive.

Ngarkesa e studentit (duhet të jetë në përputhje me rezultatet e nxënies së studentit)			
Aktiviteti	Orë mësimore	Ditë/Javë	Gjithsej
Ligjëratat	2	15	22,5
Teori/Punë në laborator/Ushtrime	2	15	22,5
Përgatitje për test intermediar	2	4	3,45
Konsultime me mësimdhënësin	15 min.	10	8
Testi, punimi i seminarit	5	2	10
Detyrë shtëpie	1.5	10	15
Mësimi individual (në bibliotekë apo në shtëpi)	2	13	26
Përgatitja për provimin final	4	3	12
Koha e vlerësimit (testi, kuizi, provimi final)	2	2	4
Projektet, prezantimet, etj.	2	1	2
Total			126,45
Metodat e mësimdhënies:	Mësimi realizohet nëpërmjet ligjëratave që ofrojnë bazën teorike, si dhe përmes ushtrimeve ku bëhen krahasime të ndryshme të gjuhëve turke dhe shqipe.		
Metodat e vlerësimit:	<ul style="list-style-type: none"> • Kufiri i kalueshmërisë së lëndës është 50%. • Vijshmeria dhe pjesmarja aktive-15% • Prezentime 15% • Kollokvium 20 % • Provimi perfundimtare – 50 % 		
Literatura primare:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mutlu Sıla, Çeviri Kuramları ve Çeviri Eğitimi, 2020 Hiper yayınları 2. Süer Eker (2008), <i>Çağdaş Türk Dili</i>, Ankara 3. Mahir Domi (2002): <i>Gramatika e gjuhës shqipe, vëllimi I dhe II</i>, Tiranë 4. Mehdi Polisi (2002): <i>Gramatika e gjuhës turke /Fonetika dhe morfologjia/</i>, Shkup 5. Shaban Demiraj (2004): <i>Gjuhësi ballkanike</i>, Tiranë. 		

Literatura shtesë:

6. Dr. Ksenija Aykut (2011): *Kontrastiranjë turskog i srpskog jezika*, Beograd
7. Olivera Jashar-Nasteva (1998): *Kontaktet gjuhësore në hapësirat ballkanike*, Shkup
8. Lars Johanson (2005): Structural elements in turkic language contacts,
9. Richard Huston (2005): Sociolinguistika (përktheu:)

Hartimi i planit mësimor

Java	Titulli i ligjëratës
Java 1:	Gjuhët ballkanike dhe turqishtja në Ballkan
Java 2:	Kontaktet e turqishtes me gjuhët ballkanike
Java 3:	Kategoritë gramatikore të turqishtes dhe të shqipes
Java 4:	Krahasimi i kategorive emërore të turqishtes dhe të shqipes
Java 5:	Krahasimi i kategorive foljore të turqishtes dhe të shqipes
Java 6:	Vlerësimi i parë
Java 7:	Struktura sintetike e turqishtes përballë asaj analitike të shqipes
Java 8:	Kollokvium
Java 9:	Sistemi foljor i turqishtes
Java 10:	Sistemi foljor i shqipes
Java 11:	Format e pashtjelluara të foljeve të turqishtes
Java 12:	Format e pashtjelluara të foljeve të shqipes
Java 13:	Format e pashtjelluara të foljeve të turqishtes së Ballkanit perëndimor
Java 14:	Krahasimi i morfosintaksës së turqishtes me atë të shqipes
Java 15:	Testi i dytë

Politikat akademike dhe kodi i sjelljes

Studentët obligohen të marrin pjesë në mënyrë aktive në ligjëratat dhe ushtrimet ku analizojnë shembuj konkret që lidhën me pjesë teorike të lëndës. Ata duhet t'i realizojnë edhe detyrat hulumtuese që u caktohen gjatë semestrit

